

**Kroniek nr: 12 van “Innemend Italië” op 746 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

ITALIA NON È APERTA

We hadden net een week rond de golf van Gaeta doorgebracht en waren op weg naar Sulmona, de stad van de suikerbonen in de Abruzzes. Onderweg zouden we halt houden in Venafrò om daar een bezoekje te brengen aan wat ooit een Romeins amfitheater was. Arena’s spotten (en olifanten) blijft een guilty pleasure die meestal veel voldoening schenkt. Je komt vaak in zoveel plaatsjes die 2000 jaar geleden een betekenis kenden, maar vandaag nog amper een stip op de kaart waard zijn. Maar Venafrò moet indertijd een belangrijk centrum zijn geweest want het amfitheater kon 15.000 toeschouwers bevatten.

Italianen hebben al veel rare dingen uitgespookt met archeologische restanten maar die vroegere arena is toch wel heel diep gezakt. De Via dell’Anfiteatro leidt ons zonder probleem naar een smalle doorgang tussen twee bouwsels. Opeens staan we midden de grote binnenkoer van een boerderij. Overal groeien bomen, er ligt een mesthoop en op de funderingen van de vroegere tribunes werden stallen opgericht. Ik veronderstel dat alle boeren uit de omgeving hier een eigen stal hebben. Wellicht staat ook het woonhuis er ergens tussen, maar veel verschil valt er niet te merken. Een roestige tractor vervolledigt het romantische plaatje. Dat was in 2013.

EZELSKOERS EN “UNA VERGOGNA!”

Nu kan ik het de boer niet kwalijk nemen, hij heeft de locatie wellicht ook maar geërfd van zijn voorvaderen die hier al eeuwenlang hun koeien te slapen leggen, de olijven persen en het hooi opstapelen. Nochtans betreft de stedelijke overheid trouw de arena bij de jaarlijkse feestelijkheden. De historische site doet dan dienst als decor voor de ezelskoers. Wellicht waant men zich dan Ben Hur in het circus Maximus.

Tijden veranderen. Later lezen we dat het stadsbestuur werk zal maken van de herwaardering van dit historisch erfgoed. 2019 moet een totaal keerpunt worden en de arena zal in eer hersteld worden.

In september van datzelfde jaar logeerden we enkele dagen in Isernia, op 25 km van Venafro. Een uitgelezen kans om eens te gaan kijken hoe ver het staat met de werken. Het is woensdag, mooi weer en blijkbaar marktdag in de benedenstad. Altijd leuk want dan komen de mensen van uren in de omtrek, ontstaat er een gezellige drukte en zitten de terrasjes vol.

De voormalige arena (2013)

De situatie in 2019

We vinden al vlug de Via dell'Amfiteatro maar deze is herschapen in een soort van containerpark. Maar zonder gescheiden afvalhopen. De toegang tot de binnenplaats is hermetisch afgesloten. Alles wijst er op dat de boerderij verlaten is. Dat geldt blijkbaar ook voor de restauratiewerken. Een vrouw merkt onze verbaasde blikken en op onze bescheiden vraag geeft ze zonder aarzelen haar idee over de situatie: "Una vergogna!" De term *Caos* op de afrastering onderstreept haar ongenoegen.

CHIUSO, OF "FERME GESLOTEN"

Nu we toch in Venafro zijn besluiten we om de historische bovenstad te bezoeken. Recht voor het stadhuis ligt een klein parkje, opgesmukt met een obus, begeleid door een korte tekst. Deze herinnert aan het bombardement van 15 maart 1944 door de geallieerden op de stad. Meer dan 400 doden. Het doel was echter de abdij van Montecassino, zo'n 25 km verder. Een vergissing. Eufemistisch heet men dat "friendly fire". Hoe je een middeleeuws stadje op een heuvelrug kunt verwarren met een gigantische abdij op de top van een berg is mij een totaal raadsel. Maar ik beschik dan ook niet over het arendsoog van geoefend een militair piloot.

Mocht het historisch centrum ietwat onderhouden zijn dan had het stadje beslist wat te bieden. De verwaarloosde *palazzi* getuigen van een vroegere welstand. Over het interieur van de kerken kan ik jammer genoeg niets zeggen. We passeren er vijf en hoewel het een marktdag is zijn die allemaal gesloten. De laatste ervan, de barokke San Giovanni in Platea, ook wel de San Francesco genoemd, onthult haar geheim. Hoewel ook die potdicht is bemerken we dat het aangrenzende klooster nu een arboretum herbergt. De takken en stammen groeien door de vensters en het dak van het gebouw heen.

Dan maar ons heil iets hogerop gezocht: Castello Pandone. Deze indrukwekkende vesting onderging in de loop van de eeuwen een serieuze transformatie van versterkte burcht tot een luxueuze residentie met bijhorende Italiaanse tuin. Enrico Pandone onderhield er in de 16de eeuw een heuse paardenfokkerij op na waarbij zowat alle toen bekende rassen vertegenwoordigd waren. Nogal wat decoratieve elementen verwijzen naar deze activiteit. Tot hij in de strijd tussen de Fransen en Karel V op het verkeerde paard wedde. Het kostte hem zijn kop in Napels.

Vandaag is in het kasteel het Museo Nazionale del Molise gevestigd. Nu, “vandaag” is in Italië een rekbaar begrip. Op die woensdag 11 september 2019 is er net een congres van de rijkswacht (of iets dergelijks) aan de gang en is het kasteel niet toegankelijk. Een vriendelijke carabinieri laat ons wel toe enkele foto's te nemen van de voorgevel. Venafro krijgt van de Touring Club Italiano 2 sterren. Misschien moet je er echter drie maal passeren. Het scheepsrecht, weet u wel.

DAT WAS TOCH GEEN SLOTKLOOSTER?

Na een welverdiende verkwikking rijden we naar het dal van de Volturno waar de ruïnes van de Abbazia di San Vincenzo al Volturno op ons wachten. Idyllisch gelegen vinden we aan de ene kant van het riviertje de nieuwe abdij en aan de andere oever de middeleeuwse ruïnes. Tussen beide in staat een rij arcaden, een restant van een vroegere zuilengang. Het visitekaartje voor de foto's. We besluiten eerst naar de nieuwbouw te kijken. Wat achteraf een verkeerde keuze blijkt te zijn.

De romaanse kerk werd na de tweede wereldoorlog volledig gerestaureerd. Binnenin blijkt ze verrassend helder. De subtiel geplaatste ramen laten het binnenvallende licht

mooi weerkaatsen op de witte muren. Maar het altaar trekt alle aandacht. De altaarsteen is namelijk geplaatst op een Korintisch kapiteel. Ook een eigenaardige manier om historische artefacten een nieuw leven te schenken.

Rond 15 uur staan we aan de archeologische site maar we zijn blijkbaar net te laat. De barse suppoost tatert voortdurend in zijn gsm en weigert ons nog binnen te laten, hoewel we hem wijzen op de openingsuren vermeld op het informatiebord. Zonder ons een blik waardig te gunnen sluit hij het hekken af, stapt in zijn wagen en verdwijnt in een stofwolk.

Verbouwereerd staren we elkaar aan. Daarna onderwerpen we de twee infopanelen aan een grondig onderzoek. Er zijn diverse openingsuren voor de winter- en de zomermaanden. Daarnaast verschillen deze uren ook nog eens tussen de weekdays en de weekends. En voor diegenen die tot dusver nog konden volgen geeft men nog eens de uren door waarop de crypte toegankelijk is. Ook deze verschillen weer van het tijdstip en het seizoen. Maar in september blijft de site open tot 19uur... Zelfs al is het 11 september.

Ja, waarom trekt de Molise eigenlijk weinig toeristen?

Marc Vandenbon
Auteur van "Innemend Italië"
marc.vandenbon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

